

Halászlati Lapok

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

VI. évfolyam

2005/Január

A Haltermelők Országos Szövetsége
és Terméktanácsa információs és marketing hírlevele

Dolgos, de jobb év vár a szövetségre

Nem véletlen, hogy a szilveszteri és újévi szokások és hiedelmek célja az, hogy biztosítsa a következő esztendőre az emberek egészségét, szerencsáját, az állatállomány szaporaságát és a termés bőségét. December hava a munka mellett az ünnepre való készülődéssel is telik, hogy aztán mindenféle jó kívánságokkal lépjük át az új esztendő küszöbét. A visszatekintés, az összegzés és az előre tekintés időszaka is ekkor érkezik el, s immár hagyományosnak is mondható, hogy dr. Orosz Sándorral, a Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa igazgatójával évnyitó beszélgetést folytassunk. Mint mindig, most is volt miről gondolatot cserélni.

• Igazgató úr, nem árt felidézni, hogy idén immár a hatodik évfolyamát éli meg a Halászlati Lapok, s miután 2000. februárjában jelent meg az első példány, az idei januári szám lesz az ötödik évfolyam utolsó száma. Mit hozott ez a fajta kommunikáció a magyar halászságnak?

– Olyan gyorsan telt el ez az öt év, hogy szinte föl sem tűnt, hogy már itt tartunk. Ez azt is jelenti, hogy a Halászlati Lapok oly mértékben vált életünk részévé, hogy hajlamosak vagyunk ezekről a csendes évfordulókról is megfeledkezni, ezért is köszönöm, hogy szóba hozta ezt a témakört. Az a tapasztalatom, hogy a lapot olvassák, részben a halászok, és – ami most sokkal, de sokkal fontosabb – mások is. Amikor a lapot útjára indítottuk, azt a célt fogalmaztuk meg, hogy a lehető leg szélesebb körben hírt adjunk a halászok életéről, gondjairól, problémáiról, s nem utolsósorban az 1999-ben indított marketing programunkról. A Magyar Mezőgazdaság kiadói, és személyesen Ön, a lap szerkesztője olyan komoly munkát végzett, hogy mindez kifelé is határozottan, markánsan jól közvetíti azokat a törekvéseket, gondokat, sikereket, sikertelenségeket is, amiről szeretnénk, ha mások is tudnának. Mivel médiatársadalomban élünk, nekünk is fontos, hogy legyen egy lapunk. A médiatársadalom jellemzője ugyanis, hogy csak az létezik ma a világban, amiről beszélnek, írnak, látnak a TV-ben. Így azután ott van a névjegyünk a Halászlati Lapok révén sokak asztalán.

Meggyőződése, hogy az érdekképviselői munka feltételeit is nagymértékben javítja, s ezen keresztül a tagok számára is fontos a megjelenés. A Halászlati Lapok egyértelműen egy érdekképviselői eszköz is, amely jó minőségben, kellő hatékonysággal működik. Remélem, hogy 2000-ben egy olyan utat kezdtünk el, amely út örömteli állomásokkal lesz teli, és a végtelenbe visz. Magyarán mindaddig, amíg a halászlati érdekképviselőre szükség van, addig ez az eszköz rendelkezésre áll.

• Egy ilyen lap színvonala attól is függ, hogy milyen közegben készül. A magyar halászság jó közösség, s mondhatom, hogy igen sok remek embert ismertem meg, bár nyilván vannak még hiányosságaim ezen a téren. S az is igaz, hogy a vélemény sokszínű, és nem egyezők, hiszen érdekkellentétek is vannak a piacon. Ami a lapban megjelenik, az fontos az egész halászság életében. Május elseje óta pedig, arra döbbenhettünk rá, hogy milyen fontos az egység, hiszen a magyar halászlát önmagában kicsi, nem meghatározó ágazat az egységes piacon, de idehaza sem.

– Sok gondolatot fogalmazott meg a kérdésében, némelyik vitát is kiválthat még bennem is, de maradjunk meg a kicsik jelzőnél. Az ágazat egésze régóta cipeli ezt a belyeget, hiszen a hazai halászság soha nem volt óriás a nemzetgazdasági ágazatok között. Ráadásul, érdekképviselőtünk történetében látható módon ez a kicsinyiség tovább

Tartalom:

A „Magyar Halászlátért” emlékérem kitüntetője	3
A szövetség 2005. évi munkaterve, az elnökség ülésterve	5
Az SZNSZ thaiföldi ülése	6
Marketingprogram, új elemekkel	7
Ez is reklám?	7
Megalakult a NACEE	8

osztódott a korábbi időszakban, hiszen csaknem szakadék húzódott a szövetségi és az állami szektor között. Ezt, szerencsére mára már elfelejthetjük, persze, új szakadékok is keletkeztek az egyébként eszénél fogva jól döntő, és egy érdekképviselői működőtő halászságon belül. A kicsi, és a nagy vállalkozások helyzetéről van szó, mivel rendkívül nagy különbségek tapasztalhatók közöttük. Ezt egyébként a legutóbbi közgyűlésen is szóba hoztam, mivel a kicsik nem igazán érzik, hogy az ágazati érdekképviselő az ő közvetlen javukat is szolgálja. Ez így nem jó, s nem szándék szerint alakult. Az ügyek nyilván így hozzák a dolgok menetét, a testületi döntésekből következhetnek ilyen látásmódok. S ha már ez a helyzet állt elő, akkor ezzel a problémával foglalkozni kell. Ezért fontosnak tartom, hogy 2005-ben a kicsik számára is vonzóbbá tegyük a szövetség működését. Ehhez az alapszabályunk is kínál lehetőséget, hiszen megfelelő tagozati formában a kicsik meg tudják jeleníteni érdekeiket. Mint igazgató, 2005-ben küldetesként felvállalom e probléma megoldását. Ez azért is fontos, mert a kis ágazaton belüli kicsik is nagyobbakká válhatnak a gazdasági érdek-

(Folytatás a 2. oldalon)

SZERKESZTI:
Szerkesztő Bizottság
FELELŐS SZERKESZTŐ:
Hajtun György

Dolgos, de jobb év vár a szövetségre

(Folytatás az 1. oldalról)

vényesítésben. S talán az ágazaton belüli nagyok számára is erőt fog jelenteni, ha ez a belső kicsi-nagy probléma nem feszíti az ágazatot. Egyébként is problémát okoz az egységes, nagy európai piacon való helytállás. A nagyok sem gondolhatják, hogy nem éri el őket az egységes piacból adódó negatív hatás, még akkor sem, ha tudjuk, hogy a kicsiknél csapódik le először ez a negatívum. De ez a hullám végigmegy az egész ágazaton, s egy-egy piaci veszteség a tartalékokat is kimerítheti. A kicsik ma nagyon soványak, a nagyok talán zsírosabbak, de ez a tartalék el tud fogyni, ha a megosztottságból, atomizáltságból fakadó hátrányokat, erőtlenségünket nem tudjuk megszüntetni. Ebben az erősítési folyamatban fontosnak tartjuk, hogy a kicsik ne érezzék magukat kicsiknek.

• **Beszéljünk akkor az ágazat kicsinységének megváltoztatásáról...**

– Csakis belső szervezéssel, az alkuerő növelésével lehet szó változtatásról. Ezek a technikák pedig, jól ismertek. Biztos vagyok abban, hogy az ágazat eljut arra a pontra, hogy nem csak beszél majd erről, hanem tesz is ennek érdekében. De hogy 2005-ben elérkezik-e az idő, az attól függ, hogy az érdekképviselő ez irányú tevékenysége mennyire lesz hatékony. Az ugyanis ellentmondás, hogy a mostani szervezeti szinten tett lépések hatékonyabbak lesznek, akkor egyre későbbre tolódik az a felismerés, hogy tényleg kell-e még valamit csinálni. Ha nem, akkor a szorító szükség közelebb hozza a döntéshozókat ahhoz, hogy például egy jól működő termelői csoportot létrehozzanak és működtessenek. Hogy meg tudják regulálni a minőségi magyar hal program el-

hogy miközben a magyar piac európai piac, a magyar termelő európai termelő, az európai termelők nem egységes feltételrendszerben gazdálkodnak. Ez bizony versenyhátrányokat, más oldalról előnyöket jelent. Ez az állapot az Európai Unió filozófiájába sem fér bele hosszú távon, de ez a valóság. Hozzáteszem, nem a tíz újonnan csatlakozott ország teremtette ezt a helyzetet. Láthattuk, hogy időnként az angol vagy a francia termelő is átkel a csatornán és szétveri a másik piacát. Nyilván itt is arról van szó, hogy más feltételrendszerből indulva más ár- és jövedelmi viszonyokat tud nyújtani az egységes piac. Ezért nekünk az európai fórumokon és a magyar döntéshozókkal folytatott polémákban ennek az egységes feltételrendszernek kell következetes követelővé válnunk. Ehhez persze, a korábbinál sokkal érdemibb elemző munkára van szükség. Olyan elemző munkára, amely a 25 tagállam feltételrendszerét egységes minősítő ismérv mellett össze tudja rakni és hasonlítani. A versenyelőny és hátrányelemzésben olyan elemek kapnak hangsúlyt, mint az élők munkára, az adózás kérdései, de bennünket olyan alapvető kérdések is foglalkoztatnak, mint a víz, a tó milyen terheket visz. Magyarán, a környezetvédelmi összefüggés-rendszerekben létező különbségeknek tulajdonított nagy jelentőséget. Abba ugyanis nehezen szállhatnak bele, hogy az élők munkára milyen költségekkel terhelhető. Abban azonban már az EU-nak is lehet szava, hogy a fenntartható gazdálkodás követelményrendszerének érvényesítésekor a környezeti elemek használatáért ne

legyenek különböző terhelések. A fenntarthatóság a globalizálódó világban nem értelmezhető országhatáron belül. Az egységesítésre tehát itt van a legnagyobb lehetőség. Gondolok itt arra, hogy az európai és a nemzeti bürokratákat könnyebb meggyőzni arról, hogy például a vízhasználati díj mindenki számára azonos mértékű legyen. Az európai vízkeret irányelv betartása minden nemzeti kormány számára fontos, s a halászat számára azonos megítéléseket kellene, hogy jelentsen. Azt látom, hogy a magyar halász ezen az ágon több terhet visel, mint mondjuk az európai legközvetlenebb szomszédjainknál. Nehéz a környezetvédelem ügyéről beszélni akkor, amikor a magyar halászság egyik nagy reménységű forrása, a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv keretében meghirdetett Agrár-környezetvédelmi program veszélybe kerül. Arról van szó, hogy az

FVM az NVT rendelkezésére bocsátott európai és hazai költségvetési forrásokból mintegy 14 milliárd forintot valamilyen más célra kíván átcsoportosítani. Mindenesetre ez rossz javaslat Brüsszelnek, ahol a kérdést eldöntük. Remélem, nem fogják ezt a kérést elfogadni, s abban bízom, hogy a vizes élőhely programban részt vevő halás gazdaságok az idei év első negyedében megkapják a pályázott pénzeiket.

• **Szó se róla, nem élünk még úgy, mint hal a vízben...**

– Ez így igaz, de az elmúlt időszak magyarországi politikai eseményei is jól példázák azt, hogy időnként van értelme annak is, hogy aki igent akar mondani, az annak érdekében nemet mondjon. Ezért tehát ah-

hoz, hogy kellően felhergelve több, fontosnak érzett témát is az ember érintsen, ahhoz először a létező egyet nem értésre való utalást kell megtennie. S innentől kezdve valóban össze kell szednie magát az egyetértő felek mindegyikének, hogy minél gazdagabban érvelhessen.

Az európai piac nem egy távoli exportpiac, ahová minőségileg más terméket kell szállítanunk. Az európai piaci itt van Magyarországon is.

A 2005. évi feltételrendszernek jobbnak kell lennie, mert a tavalyi esztendő ebből a szempontból tragikusan rossz volt. Ahogy mondani szokták, nincs hova hátrálni, de ha megnézzük például a fizetőképesség alakulását, a számok nem azt mutatják, hogy a gazdaság fellendülőben lenne. Sokkal inkább a rendszerváltás körüli idők válságos időszakára idéződik. Régen volt ilyen nagy a körbetartozás és a fizetőképтелenség a vállalkozásoknál. A legnagyobb tartozó az állam, s ha az év elején orvosolni tudja ezt a problémát, akkor a kisebb vállalkozások is túlélhetik a nehéz periódust.

• **S a kereskedelemmel való kapcsolattartásban is előrébb kellene lépni, hiszen ez volt a második olyan karácsony, amikor az ágazat harcol a nagy áruházláncokkal. Talán a hatóságoknak is nagyobb energiával kellene fellépniük ezzel a magatartással szemben.**

– Azt hiszem az is eredmény, hogy leülünk egymással tárgyalni. Sajnos, egyelőre nincs több eredmény. A tavalyi kiállásunknak az volt a hozadéka, hogy jobban odafigyelnek a kereskedelmi láncok a halár alakítására. Olyan dokumentumokat szereznek be, amelyekkel igazolni tudják, hogy beszerzési ár alatt nem árusítanak halat. A számla szerint 300 forintért veszik a hal kilóját, amit 399 forintért adnak tovább. A termelő viszont úgy tudja, hogy 500 forintot kap a halért. Persze, kérdés, mit szól mindehhez a főkönyvelő. És jó kérdés, hogy mit szól hozzá az adóhatóság. Ebbe most ne menjünk bele, de minden érintettnek el kellene gondolkodnia azon, milyen szerződéseket írnak alá.

– **Hajtun György**

A nagyok sem gondolhatják, hogy nem éri el őket az egységes piacból adódó negatív hatás, még akkor sem, ha tudjuk, hogy a kicsiknél csapódik le először ez a negatívum.

• **Kicsik vagyunk az európai piacon is. A fogalomtárat fel kell frissítenünk, új tartalommal kell bővítenünk.**

– Az európai piac nem egy távoli exportpiac, ahová minőségileg más terméket kell szállítanunk. Az európai piaci itt van Magyarországon is. Sajátos ellentmondás – úgy látszik ez az ellentmondások interjúja –

rópai vízkeret irányelv betartása minden nemzeti kormány számára fontos, s a halászat számára azonos megítéléseket kellene, hogy jelentsen. Azt látom, hogy a magyar halász ezen az ágon több terhet visel, mint mondjuk az európai legközvetlenebb szomszédjainknál. Nehéz a környezetvédelem ügyéről beszélni akkor, amikor a magyar halászság egyik nagy reménységű forrása, a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv keretében meghirdetett Agrár-környezetvédelmi program veszélybe kerül. Arról van szó, hogy az

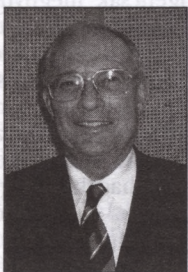
A „Magyar Halászatért” emlékérem kitüntettjei

A Haltermelők Országos Szövetsége és Termék Tanácsa tavaly decemberi, évzáró közgyűlésén a szövetség 2005. évi költségvetésének, a tagdíj mértékének elfogadásán túl Sztanó János elnök és Dr. Orosz Sándor igazgató átadta a „Magyar Halászatért” emlékérmeket. Az elnökség döntése alapján ismét öten – Dr. Csoma Antal, Druzsinszki György, Jónás György, Lévai Ferenc és Selmeczi Tibor – vehették át a megérdemelt kitüntetést. Közismert, hogy a szövetség azokat a szakembereket jutalmazza ezzel az emlékéremmel, akik kiemelkedő munkát végeztek a magyar halászatban. Nos, az idei jutalmazottak – ahogy ez az életútjukból is kiolvasható – rászolgáltak az elismerésre.

Dr. Csoma Antal

Csoma Antal életútjáról nehéz röviden írni, hiszen olyan gazdag, hogy regénybe illő. Azzal is kezdhetnénk, hogy aligha van Magyarországon olyan halas szakember, aki ne ismerné, ne találkozott volna vele. S már az is lassan köztudott, hogy az 1942. október 15-én, Tiszalökön született Csoma Antaltól azt tartják, hogy ladikban, de legalábbis a Tisza partján született. Kiskorától fogva vonzódott a Tiszához, és szinte ott élt. Amikor már járni tudott, a nagypapjával ment a Tiszára, később pedig, általános iskolásként a szünidőt is itt töltötte. A nyári időszakban gyakran aludtak a ladikban, s hajnalban a horog felszedésére ébredt. Ezek az élmények indították el a halászpályán, s kezdet kezdetén halász akart lenni mint a nagypapja, és a nagybátyái. Csak éppen magasabb szinten. Az édesanya látta fia érdeklődését, ezért megkereste Pékh Gyulát, Woy-narovich Elek professzort, és tőlük kért tanácsot, hol tanuljon tovább a nyolc osztály elvégzése után. Pékh Gyula azt javasolta, hogy gimnáziumban tanuljon tovább, és azután egyetemen lehet az igazi halas képzettséget megszerezni. Így is történt. Anti Tiszalökön érettségizett.

A gödöllői egyetemen ismerkedett meg a tógazdasági tenyésztéssel, halászzal, s itt ismerte fel, hogy milyen nagy lehetőségek rejlnek ebben a munkában is. A nyári időszakokban már tógazdaságoknál dolgozott. Az egyetemet kitüntetéssel végezte, miután a mezőgazdasági minisztérium ösztöndíjasaként kapott támogatást. A diploma megszerzése után a Szolnoki Halászati TSZ-hez került 1964-ben, s alig néhány hó-

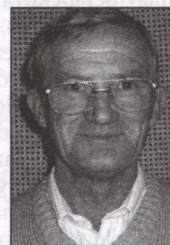

nap múlva már főagronómusként dolgozott. Ekkor építették meg az Illéri halastavat, az intenzív holtágakat Fegyverneken. A szolnoki térség megvette a HAKI-tól a szajoli telepet, amit fejlesztettek. 1971-ben „igazolt át” a gyomai Halászati TSZ-hez, mert a Körösök rendszerében nagyobb termelési lehetőségeket látott, mint Szolnokon. A Viharsarki Halászati Szövetkezet főagronómusaként a gyomai terület halászati fejlesztését indította el. 1974-ben választották meg a szövetkezet elnökének, egészen a '90-es évek átalakulásáig betöltötte ezt a posztot. A privatizáció során megszűnt a Viharsarki Szövetkezet, de létrehozták a Körösi Halászati Szövetkezetet, amely már az új törvény szerint jött létre. Megvásárolták a viharsarki szövetkezet halas vagyonát, így 1991-től működik a Körösi Halászati Szövetkezet. Az idők szavának is engedve 2001-ben létrehozták a Körösi Halértékesítő és Halfeldolgozó Szövetkezetet, amely térség formájában értékesíti a halat. Ebből a szövetkezetből alakult 2004-ben a termelői csoport.

A munka mellett a tanulásról sem mondott le Csoma Antal, hiszen a legmagasabb képesítés megszerzését is célul tűzte. Halfeldolgozásból doktorált 1982-ben. A Halászati Szövetkezetek Szövetségében 1974 óta elnökségi tag, de már 1971 óta képviseli a halászsztát a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsában, majd annak jogutódjában, a MOSZ-ban. A szövetség elnökségének 1974 óta tagja, az elnöki posztot másfél évtizedig töltötte be. A Szövetkezetek Nemzetközi Szövetségének Halászati Bizottságába 1989-ben választották alelnöknek. A szövetkezeti mozgalom elkötelezett híve, s ma is ebben a gazdasági formában látja a jövőt. Ma már, 62 évesen azon gondolkodik, hogyan adja át helyét a fiataloknak. Fia, Gábor méltó utódjává nőheti ki magát. Kell-e ennél nagyobb öröm egy apa életében?

Druzsinszki György

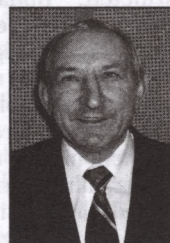
1948. július 30, Szukok. Ennyi a születési adat Druzsinszki Györgyről, aki szülőhelyén végezte el az általános iskolát. A középiskolát Kaposváron járta, itt szakközépiskolai érettséget szerzett. A főiskolai tanulmányait is megkezdte, de karácsony

után családi okok miatt abba kellett hagynia a tanulást. A szülők elváltak, így kereset kellett a házhoz. Am előtte bevonult katonának, Nagyatádon teljesített szolgálatot. Katonaszolgálat után a szukoki térségben mezőgazdasági gyakornoki állást kapott. A gyakornoki idő letöltése után a térségben brigádvezetőnek nevezték ki, de kisebb adminisztratív feladatokat is el kellett látnia. A pénzügyekben azonban nem tudott a vezetőkkel megegyezni, így került a somogyi halgazdasághoz. Később, az alsó-somogyi halgazdaságot hozzácsatolták a Balatoni Halgazdasághoz. A rendszerváltás után privatizálták a gazdaságot, s ekkor – nemes egyszerűséggel – Druzsinszki György „lapátra került”. Egy év munkanélküliség, bizony ezek nehéz napok, hetek voltak. Egy év után az eladott területek új gazdái alkalmazták, ahol a mai napig is dolgozik. Ma már a Tógazda Halászati Rt. gazdálkodik ezen a területen. Főhalászként ma is irányítja a munkát, éppen lehalászás közben faggatóztunk az életéről. A halászat mindig is vonzotta Györgyöt, s ma már tőle is megtanulhatjuk a szerszámok készítését, a háló foltozását, javítását, de a haltermelést is. Ugyanakkor nem maradt családi foglalkozás a halászat: fia a magyar honvédség hivatásos tisztje, míg leánya Kaposváron tanít. A fia már egy fiúunokával is megajándékozta őket, míg a lánya most néz anyai örömei elé.

Jónás György

Jónás György szívesebben mesélt volna az életéről a saját bora mellett, mint telefonba. De rohanó életünkben most csupán erre futotta, viszont kerítünk sort arra is, hogy a száraz vöröset megköstöljük a fehérvári családi fészekben. Pákozdon, 1940. szeptember 20-án született Jónás György. Az általános iskolai tanulmá-

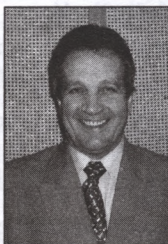
nyokat a szülőfaluban végezte, a szülők mezőgazdasági munkából tartották el a családot.

A nyolc osztály elvégzése után az iparban helyezkedett el, mert nem tanult tovább. A fehérvári gázgyárban kijutott a fizikai munkából, szemet lapátolt a kazánházban. Négy évig ment ez a verkli, közben elvégezte a fűtőtanfolyamot, s ez előrelépést jelentett a ranglétrán. Am egy húsz éves fiatal embernek – ha akar valamit az élettől – nem nagy perspektíva a kazánház meleg és szűk világa. György is körbenézett, de szíve csak visszahúzta a mezőgazdaságba. Több munkahelyet is kipróbált, szalmabálákat készített, mígnem édesapjával – 1962-t írtak ekkor – eljutott a dinnyési halgazdaságba. Itt nádat arattak, s az egy hét alatt megismerkedett a gazdaság vezetőivel is. Végül is 1963 februárjában – nagy tél volt – György ismét megjelent Dinnyésen, beszélt Verók Jánossal, a főhalász mesterrel, aki Antalffy Antallal, az akkori igazgatóval elrendezte György további sorsát. Felvették, s 36 évi munka után, 1999. december elsejével innen, Dinnyésről ment nyugdíjba. A tanulási kényszer az első időszakban szintén nagy volt, hiszen el kellett végeznie a dolgozók szakközépiskoláját, majd Tatán a mezőgazdasági szakközépiskolában halász technikus oklevelet szerzett. Az évek persze, szaladtak, de a mester-séges halszaporítástól a nagyüzemi tenyésztés technológiáig mindent megtanult. Sikerek és kudarcok is tarkították az életet, de mindez megértte. Dinnyés meghatározó szerepet töltött be az ivadékevelésben. Jó kis csapat dolgozott itt, amelynek oszlopos tagja volt Jónás György.

Hogy mit adott a halászmesterség? A válasz nem egyszerű. Egy azonban biztos: a kortársak előtt nem kell szégyenkeznie. Felépítette a családi házat Székesfehérváron, harmonikus családi életet él feleségével, Marikával. Kislányuk két unokával ajándékozta meg a szülőket. A nyugdíjas évek sem tétlenek. A családi kert – szőlő, gyümölcs, zöldség – napi elfoglaltságot ad. Ugyanakkor szívesen visszajár Dinnyésre, ahol igényt tartanak a szakmai tudására, tanácsaira.

Lévai Ferenc

A szövetség alelnöke 1950-ben Ercsiben, egy Duna-menti kisfaluban született, Budapesttől 30 kilométerre. Egy ilyen kis helységben – akár az ország más részén – itt sem volt televízió, rádió is csak elvétve, így nem maradt más játszótér, mint a természet és a Duna. A Lévai-család alig 200 méterre lakott a Dunától, így nem túlzás azt mondani, hogy a kis Ferkó a Dunán nőtt fel. A horgászás tudományára az édesapja tanította, s két halászbri-gád is besegített a gyerek tanításába. Meg-

tanult hálót kötni, halászni, fenékhorgot kötni. Hét-nyolc éves korára már minden-napos foglalatosságokkal teltek az órák.

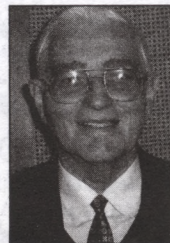
Más volt akkoriban az élet, mint ma, je-gyezte meg Lévai. Szegény családba szü-le-tett, a szülők gyári munkásként keresték ke-nyerüket, így a gyereket hamar önállóságra szoktatták. Az öcs, Árpád viszont a technikai dolgok iránt érdeklődött, őt kevésbé von-zotta a Duna, a természet. Am jól tudott bi-ciklikereket küllőzni, kapát, kaszát élezni, kerti munkát végezni. A 12 éves Ferenc vi-szont már halászni járt a brigádokkal a Du-nára, *Lajos Miska* bácsival varsát felszedni, uszadékfát gyűjteni téli tüzelőnek. A gyerek-kor csodálatos volt, hiszen az nyújtott szóra-kozást, hogy a könyvtárból kivettek egy-egy jó történelmi regényt, útleírások, vadászka-landos könyvet, s azt olvasták. A természetes vízi halászat szinte minden fogását már kö-zépiskolába menet tudta, ismerte. A közép-iskolát Budapesten végezte, mégpedig mű-szerészként. A jeles érettségi után azonban nem a műszerész szakmában helyezkedett el, hanem a jogi egyetemet célozta meg. Közben behívták katonának, de onnan nem engedték el a felvételi vizsgára. Ezért nem lett Feri jogász. Am a honvédségnél ke-zébe akadt egy újság, amelyben a TEHAG építéséről jelent meg egy írás. Amikor haza-ment, akkor összehozta a sors *Pék Gyulával*, aki akkoriban az országos halászati felügye-lő címet viselte. Pék Gyula egy óras beszél-getés után felhívta *Tölg Istvánt*, a TEHAG igazgatóját, és beajánlotta Lévai Ferencet halászmesternek. 1972. februárjában, a le-szerelés után felvették Dinnyésre, az An-talffy Antalhoz segéd munkásnak, miután nem volt halász képzettsége. Itt azután meg-tanulta a tógazdasági halszaporítást, hiszen olyan emberek segítettek, mint *Jónás György*, *Verók János*, *Kádár Mihály*, *Tölg István*. Egy év múlva már Százhalombattára került, ahol még csak épült a keltetőház. Itt tett szakmunkásvizsgát, s egy jó szellemű csapat tagjaként alapozhatta meg az egzisztenciá-ját. Rengeteg új tapasztalatot szerzett, ám 19 év elteltése után összeszálkázott *Tölg István*nal. A fél éves felmondási idő után – 1988-at írtak ekkor – az ország első maszek halasává vált, hiszen kereskedett a hallal. Tíz hektár bérelt tóval hozta létre az Arany-ponty Kft.-t, busát vett Magyarországon, eladta a cseheknél, s forgatta a pénzt.

A rendszerváltás után, 1993-ban vették bérbe a mezőfalvai 300 hektáros területet, s a privatizáció során megvették Rétima-jort. Az 1995–1999-es időszak a halászat-nak jó éveket hozott. Rétimajor ebben az időszakban sokat fejlődött, s ma már igazi horgász központtá nőtte ki magát. A hala-szati tevékenység mellett a természetvéde-lem, a környezetgazdálkodás szempontjai is érvényesültek. Lévai Ferenc hamar felis-merte, hogy a világban felértékelődik a ter-mészet- és környezetvédelem, ezért a több mint ezer hektáros területet ennek megfe-lelően igazgatja. Kötelességének érzi, hogy a természetvédelmi területté nyilvánított

Sárrétet megóvja a pusztulástól, a változás-tól, a rombolástól. Ma már nem kétséges, hogy a halászati tevékenységet is lehet úgy végezni, hogy annak turisztikai értékei és hozadékai gazdasági eredményt hoznak a konyhára. Engem szeret Isten, mert a halá-szat csak örömet és boldogságot hozott az életembe, mondta végezetül az alelnök.

Selmeczi Tibor

Hetvenöt éve (1929. au-gusztus 2.), az orosz-lán jegyében, Püspöklellén született *Selmeczi Tibor*. A szülőfalu akkor még Csanád megyéhez tarto-zott, és Hódmezővásár-hely, illetve Makó köze-lében fekszik. Édesapja a falu tanítójaként dol-

gozott, így nem csoda, hogy a tanulás, az is-kolák elvégzése központi helyen szerepelt a családban. Tibor 1940 és 1948 között Ma-kón járt gimnáziumban – a II. világháború igencsak megnyújtotta a tanulási időszakot, de a lényeg az volt, hogy túléltek a vi-lágégést. A sikeres érettségi vizsga után Szegeden az orvosi egyetemre felvételizett, ám erre a karra nem vették fel. Felvették viszont a jogi karra, ahová egy évig járt. Am miután nem szerette ezt a tudományá-gat, abbahagyta az egyetemet, és hazament a faluba. A helyi földműves szövetség-nél kapott munkát. E közben nem mondott le a továbbtanulásról, és jelentkezett az ag-ráregyetemre. 1950-ben Budapesten kezd-te meg a tanulmányait, két év után azon-ban Gödöllőre költözött az egyetem, Tibor itt szerezte meg a diplomát is. Az egyete-men a növénytermesztési szakon tanult, azon belül pedig öntözőmérnök, agronó-mus végzettséget szerzett.

Hogyan lett halász Selmeczi Tibor? Az egyetemen az utolsó félévben, az államvizs-ga előtt gyakorlati oktatáson kellett részt-vennie. Szarvasra, a Halászati Kutatóinté-zetbe ment *Sztalay Mihályhoz*, aki az egyete-mi hallgatókól gyakran megkérdezte, ér-dekli-e a halászat. A diploma megszerzése után az volt a szokás, hogy a friss diplomá-sokat kijánlították egy-egy munkahelyre. Ti-bort a püspöklelei állami gazdasághoz, ön-töző agronómusnak irányították, ám Tibor nem fogadta el az állásajánlatot. Persze, ak-koriban olyan idők jártak, hogy egy ilyen ál-lást nem lehetett csak úgy visszautasítani. A diplomásokat, így Tibort is nyilvántartot-ták, sűrűn kellett jelentkeznie az akkori földművelésügyi minisztérium személyzeti osztályán, ahol már megvádolták azzal, hogy nem akar dolgozni, pedig az állam mennyi pénzt fektetett bele a tanulásába.

Az volt a szerencséje, hogy ekkoriban került *Nagy Dániel* a Halgazdasági tröszt ve-zérigazgatói székébe. *Horváth Károly* volt a személyzetis, később a Balatoni Halgazda-ság igazgatójának nevezték ki. Nos, ez a két ember segített abban, hogy Tibor elhelyez-

kedjen, Biharugrán. 2005. március 15-én lesz éppen ötven éve, hogy először átlépte a biharugrai halgazdaság kapuját. Itt volt gyakornok, majd az 1956-os forradalom után igazgató-helyettesnek nevezték ki, 1957 februárjától 1963-ig töltötte be ezt a posztot. Az építés időszaka volt ez, hiszen éppen ezekben az években kezdődött a biharugrai halgazdaság bővítése, fejlesztése: ezer hektárról 1800 hektárra nőtt a gazdaság. Szívesen jártak ide ekkoriban a „fejesek”, s ez megint csak beleszólt Tibor életének alakulásába. A fővárosba hívták, a Vízterv Vállalathoz, ahol 1974-ig dolgozott. Ekkor a Halgazdasági Egyesüléshez került

– ez az egyesülés megszűnt, így az Állami Gazdaságok Országos Központjánál kapott megbízatást. Itt *Pekh Gyulával* a halgazdaságokkal foglalkozott, egészen 1976-ig. Ekkor már a TEHAG-nál dolgozott, s az itt eltöltött három év után az állami szektorból a szövetkezeti szektorhoz igazolt át. A HTSZ szövetség dinnyési ivadéknévelő gazdaságát 1980-ban „vette kézbe”, s egészen a nyugdíjaztatásáig, 1990-ig itt dolgozott. A nyugdíjas évek is aktívan telnek, hiszen 2002-ig az új tógazdánál kapott szakértői megbízatásokat.

Azt talán mondani sem kell, hogy az elmúlt fél évszázadban Tibor alaposan ki-

nulta a halas szakmát, hiszen a technológia tervezésétől, az új halastó építésén át az ivadéknevelésig mindenben volt része. Ha újra kezdené, akkor is ezt a pályát választaná. A halászat olyan szép szakma, amely kapcsolódik a műszaki tudományhoz, a biológiához, a környezetvédelemhez. Annnyira összetett tehát a halas mesterség, hogy Tibor szerint ötven év után is van mit tanulnia. A pályafutása során sok derék, rendes emberrel találkozott, akik jó száddal egyengették az útját. Jókor, jó társaságba kerültem, mondta végezetül a kitüntetett.

H. Gy.

A szövetség 2005. évi munkaterve, az elnökség ülésterve

A Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa legfontosabb stratégiai céljait a 2001. évi decemberi közgyűlésen elfogadott, a 2002–2006. évek legfontosabb érdekképviseleti feladatairól szóló határozatban megfogalmazottak jelentik.

Az egyes feladatok végrehajtásának megszervezése az elnökség hatáskörébe tartozik. A 2005. évben kiemelt figyelmet érdemel:

a) az Európai Unió közös halászati politikája változását érintő előkészületekben való közreműködés;

b) a hazai előállítású édesvízi halak és haltermékek (Minőségi magyar hal) fogyasztásának növelését célzó marketing kommunikációs program folytatása;

c) a magyar édesvízi halak és haltermékek piacának védelme, a termékek, a minőség és az árak biztonságának megteremtése és erősítése;

d) a halászat természetvédelmi és vízügyi vonatkozásaiban (védett és nem védett halfogyasztó állatok kártételei, ökológiai víz, aszálystratégia stb.) korábban megkezdett lépések határozott folytatása;

e) a tagozati és bizottsági munka feltételeinek javítása;

f) nemzetközi kapcsolataink szélesítése.

g) kapcsolattartás az idős, nyugdíjas halászokkal

Természetesen a testületek, tisztségviselők és alkalmazottak számára a 2005. évben is munkát jelentenek az alapszabályból, a szokásjogból, vagy a megelőző években folyt tevékenységből következő, évente visszatérő vagy folyamatos feladatok (éves jelentés, mérlegkészítés, költségvetés, országos halfőző verseny, továbbképzések, szakmai tanácskozások, kiállítások, nemzetközi kapcsolatok stb.) teljesítése.

Alapszabályunk értelmében a Szövetség legfőbb szerve a tagok összességéből álló közgyűlés, amit évenként legalább kétszer kell összehívni. Jelenleg nem látszik ok több közgyűlés tartására, ezért a 2005. évben (is) csak két ilyen rendezvényt kell számolni.

A közgyűlés kizárólagos hatáskörébe

tartozó, évente visszatérő jelleggel napirendre tűzendő kérdések esetében az előkészítést úgy kell ütemezni, hogy a folyó évi

a) első közgyűlés a megelőző évi mérleg és a megelőző évi költségvetés teljesítéséről szóló beszámolót, valamint az elnökség éves beszámolóját is tartalmazó „jelentés”-t a szövetség és tagjai működésének megelőző évi eredményeiről;

b) utolsó közgyűlés a következő évi költségvetés és a tagdíj (fenntartási hozzájárulás) következő évi mértékét megtárgyalhassa, és döntést hozhasson róluk.

Mindezek alapján a közgyűlések várható időpontjai és tárgysorozatok a következők lehet:

a) a 2005. évi május hó 19. vagy 20. napján:

1.) Jelentés a Szövetség és tagjai működésének 2004. évi eredményeiről.

2.) A Szövetség 2004. évi költségvetésének teljesítéséről szóló beszámoló és a 2004. évi mérleg elfogadása.

b) a 2005. évi december hó 8. vagy 9. napján:

1.) A 2006. évi költségvetés és a tagdíj (fenntartási hozzájárulás) 2006. évi mértékének megállapítása.

2.) Tájékoztatás az ágazat és az érdekképviselet 2006. évi lehetőségeiről.

3.) A „Magyar Halászatért” emlékérmek átadása.

A tagozatok a tagság egyes csoportjainak régiók vagy más szempontok szerint szerveződő közösségei. Jelenleg négy regionális tagozat, továbbá a pontytenyésztő, és az országos horgászjegyhez vízterületet biztosító tagozata működik. A tagozat ügyei- ben a taggyűlés dönt, amelyet szükség szerint kell összehívni. A dinnyési agronómusi értekezlet várható időpontja: 2004. október 6. vagy 7. napja.

Az alapszabály szerint az elnökség szükség szerint, de évente legalább négyszer ülésezik. A négy elnökségi ülés várható időpontja és napirendje (elnökségi ülésterv):

1.) 2005. február

– A Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa elnökségi bizottságainak 2005. évi tervei.

– Az NVT agrár-környezetgazdálkodási program, vizes élőhelyek célprogramjait érintő szabályozás értékelése.

2.) 2005. május

– A közgyűlés összehívása; az elnökségi álláspont kialakítása a közgyűlés napirendjére javasolt ügyekben [1.) Jelentés a Szövetség és tagjai működésének 2004. évi eredményeiről.; 2.) A Szövetség 2004. évi költségvetésének teljesítéséről szóló beszámoló és a 2004. évi mérleg elfogadása.].

– A 2005. évi augusztus hó 31. napjáig tartó időszak tóparti ajánlati árai.

3.) 2005. augusztus

– Tájékoztató a XXXI. Országos Halfőző Verseny előkészítéséről.

– A halászati marketing kommunikációs program tapasztalatainak értékelése.

– Őszi tóparti ajánlati árai.

4.) 2005. november

– A közgyűlés összehívása; az elnökségi álláspont kialakítása a közgyűlés napirendjére javasolt ügyekben [A 2006. évi költségvetés és a tagdíj (fenntartási hozzájárulás) 2006. évi mértékének megállapítása.].

– Döntés a „Magyar Halászatért” emlékérem adományozásáról.

– Téli tóparti ajánlati árai.

– A munkaterv és az elnökség 2006. évi üléstervének meghatározása.

Az üléseken az igazgató a tárgysorozat elején beszámol a megelőző ülés óta eltelt időszak fontosabb eseményeiről, eredményeiről; a határozatok végrehajtása érdekében valamint az egyéb okból tett fontosabb intézkedésekről. Természetesen mind az ülések végleges napirendje, mind azok ideje és helyszíne – az aktuális igények és szempontok szerint, valamint a vonatkozó előírások megtartásával – változhat.

Az SzNSz thaiföldi ülése

A Szövetkezetek Nemzetközi Szövetségének (SzNSz) Halászati Szakbizottsága 2004. november 29-én tartotta éves rendes elnökségi és plenáris ülést. A találkozó helyszíne a thaiföldi Chiang Mai városa volt. A Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsát dr. Csoma Antal elnökségi tag, az SZNSZ-ben alelnöki pozíciót betöltő kollégánk, valamint Tölgy László főmunkatárs képviselték.

Az SzNSz Halászati Szakbizottságának döntéshozó testülete 29-én délelőtt tartotta ülését, melyen elfogadták a 2004. évi pénzügyi terv teljesítését és a 2005. évi költségvetést. Az ülést Shoi Uemura elnök úr vezette, aki bejelentette, hogy a továbbiakban nem kívánja ellátni az elnöki tisztséget. Ezzel összefüggésben javasolta, hogy az SzNSz elnöki tisztét a japán Makoto Ono töltsse be, aki a szövetség vezetését 2005-ig, a következő tisztújításig mint alelnök látná el.

Makoto Ono úr a Tokiói Egyetem Halászati Fakultásán szerzett diplomát 1963-ban, szakterülete az édesvízi halak szaporítása és az akvakultúra. A halászat tartományi kormányzásában szerzett tapasztalatokat, és első munkahelyéről a Kanagawa tartomány halászati irányító hatóságától ment nyugdíjba 1999-ben. Azóta a japán szövetkezeti halászatért tevékenykedik, mint tartományi szövetkezeti elnök. Ono úr személyes bemutatkozása után a testület Uemura úr javaslatát elfogadta, valamint Uemura urat tiszteletbeli elnöknek választotta.

A testületi ülés legfontosabb döntése annak az ajánlásnak az elfogadása volt, melyet az SzNSz halászati Szakbizottsága terjeszt be a WTO (Világkereskedelmi Szervezet) felé a 2005-ben. A javaslat olyan szabályozás érvényesítését sürgeti mely lehetővé teszi a hal és haltermékek piaci szereplőinek esélyegyenlőségét a világon. A javaslat röviden így összegezhető:

1. A halászati szövetkezetek és tagjaik a halász közösségekben meghatározóak a szociális kérdések és a közgazdasági feladatok megoldásában.

2. Az egyes nemzetek halászati szervezeteinek megvannak a hazai sajátosságai történetileg, kulturálisan, földrajzilag, szociálisan és közgazdaságilag és ez visszatükröződik a halászatot érintő adott nemzeti szabályozásban.

3. Egy nemzet halászatát egyre inkább a „kisszerszámos” technikák alkalmazói képviselik. Ezek érdekelték a fenntartható fejlődés, a bölcs gazdálkodás folytatásában, együttműködésben a tevékenységükre épülő háttérpar irányítóival. ők azok, akik a helyi környezeti változásokra leginkább érzékenyek, ezért érdekükben áll a halászati tevékenység olyan fejlesztése, mely lehetőséget

ad az erőforrások megőrzésére. Ezt a háttérpar nemzeti szintű adekvát fejlesztésével, a munkakörülmények javításával és a termékek fogyasztók számára biztonságos előállításával érik el. Érdeklükben áll a halállományok védelme, sok esetben még a piaci igényekkel ellentétes tevékenység folytatása árán is.

4. A halat és halászati termékeket exportáló országokban nemzeti szinten mérési és korlátozási rendszerek bevezetésével elérhető lenne a túlhalásztottság megszüntetése. Ha ez export céllal és negatív árverseny kialakításával történik, akkor egy nemzet piacát meg kell védeni a halak, haltermékek ott helyben történő pénzbeli leértékelődésétől.

A szabályozókat egy adott nemzet sajátosságainak figyelembevétele mellett az SzNSz a következő pontok mentén javasolja kialakítani:

- A nemzeti és belső piacra termelő halászati vállalkozások életképességének megőrzése érdekében, engedélyezni kell a nemzetek számára a beléptetett áru mennyiségének mérését, határértékek alkalmazását, hogy igazodhassanak nemzeti piacuk igényehez.

- Minden országnak óvakodnia kell a termelési mutatók visszaeséséből eredő, halászati politika által biztosított többletkifizetés

től, mivel az a halászati kapacitások túlfejlesztéséhez vezethet. Ugyanakkor az ilyen kiesések a halászati igazgatás fejlesztéséhez, az állomány védelmének érdekében tett intézkedések kialakításához támogatások megítélésére kell irányuljon a jövőben. Ennek eléréséhez minden országnak ki kell alakítania azt az adatgyűjtési, mérési rendszert

mely információt adhat a nemzeti, többszintű szabályok kialakításához.

- Nemzeti szinten támogatni kell a termékek megjelölésére irányuló tevékenységet, azokat melyek megfelelően tájékoztatják a vásárlót a termék eredetéről, megbízhatóságáról és biztonságos voltáról.

A határozatot a döntéshozó testület elfogadta, oly módon, hogy dr. Csoma Antal ja-

vaslatára egy második is készül a WTO számára. Ennek tartalma a termékek előállításának módját kívánja szigorítani, különösen az akvakultúra termékek piacán. A döntéshozó testület ezzel éves rendes ülést lezárta, azzal, hogy a következőt 2005. őszén Kolumbiában, Cartagena városában fogják rendezni.

A délután folyamán zajlott le az SzNSz plenáris ülése, ahol a nemzeti szövetségek képviselői tartották meg beszámolójukat a 2003. év termelési eredményeiről és az országukban tapasztalható aktuális helyzetről.

November 30-án a tanácsadó testület üléseinek résztvevői technikai kiránduláson vehettek részt. Chiang Mai városában található a Maejo Agrártudományi Egyetem, kézenfekvő volt ennek meglátogatása. Az egyetem Thaiföld legrégebbi ilyen szakirányú intézménye, 1934-ben alapították, gazdag történelmi háttérrel. Teljes jogú, önálló egyetemi intézménnyé csak 1996-ban

válhatott, addig csak a képzés egy része történhetett itt. Mára az alapidiploma megszerzésén túl lehetőséget ad doktori fokozat megszerzésig és az oktatás angol nyelven is folyik a thai nyelvet nem beszélő diákok számára.

Az egyetem területe 2 268 ha, ennek több mint egy hetedét a tangazdaság

területe teszi ki. Mivel csak a 90-es évek végén vált önálló oktatási és kutatási intézménnyé feltűnő volt, hogy minden épület új és mindenhol folyt valamilyen építkezés, felújítás. A hatalmas intézményben mintegy 8800 diák tanul, 3000-en a kétéves, 5000-en az ötéves alapképzésben. Hat-, hétszáz diák folyamatosan az alapidiplomát követő fokozatok megszerzéséért tanul. Az intézménynek 1200 alkalmazottja van, ebből mintegy 440 tanári beosztásban van. Nemzetközi kapcsolataik igen széleskörűek, de inkább a távolkeleti, indonéz, ausztrál régióban. Európában csak a Hohenheimi Egyetemmel van kapcsolatuk.

Természetesen az egyetemi képzés több karon történik, melyek közül a két legnagyobb az Agrár-közgazdaságtudományi Kar és a Mezőgazdaságtudományi Kar. Ez utóbbinak önálló tanszéke a Halászattechnológiai Tanszék volt látogatásunk célja. A tanszék elődjét 1984-ben alapították az Állattenyésztési Intézet részeként. Ot év működés után, 1989-ben válhatott önálló tanszékké.

A tanszék felépítése is többszintű, halbiológiai, halászat menedzsment, akvakultúra, akvárium és kiállítás szervezési osztályokból áll. Saját keltetőházzal és tógazdasággal rendelkezik, a tanszéknek 12 oktatója és 13 egyéb alkalmazottja van. A tanszék tógazdaságában a várakozásoknak megfelelően afrikai harcsa és tilapia kultúrákkal találkozunk, és elsősorban ivadékneveléssel foglalkoztak. Rendkívül érdekes volt az óriás mekong harcsa tenyésztésére indított projekt bemutatása.

T. L.

Marketingprogram, új elemekkel

Elkészült és jóváhagyásra került a halászati ágazat 2005. évi marketing-kommunikációs programja. A tervezett tevékenység összességében közel 100 mFt költségvonzatú. A megvalósítás pénzügyi háttérének megteremtésében a tagi hozzájárulások mellett az FVM AMC Kht. és a Halgazdálkodási Alap támogatására, a HOPE pályázati lehetőségekre, valamint szponzori segítségre számítnak.

Hazánk Európai Unió csatlakozásával a haltermékek vonatkozásában is a belpiaci pozíciók megtartása, megvédése az egyik legnagyobb kihívás. A Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa továbbra is kiemelt feladatának tekinti a hazai termelésű halak belföldi piaci pozíciójának erősítését, ezen keresztül a hazai halfogyasztásnövelését. A hazai halak iránti fogyasztói bizalom megteremtése, illetve növelése érdekében 1999-től kezdődően tudatos és sokoldalú kommunikációs tevékenységet folytattunk, melynek részeként ez évben nagy hangsúlyt helyeztünk a „Minőségi Magyar Hal” származását igazoló újonnan létrehozott embléma széles körű bevezetésére, megismertetésére. Ezzel az emblémával ellátott

termékek minőségét termelőink évtizedes szakmai tapasztalata, az EU előírásoknak megfelelő szigorúan ellenőrzött technológiai (HACCP) és állat-egészségügyi vizsgálatok garantálják. Az emblémához kapcsolódó információ – a származási hely feltüntetése – pedig a fogyasztói bizalom további erősítéséhez nagyban hozzájárulnak.

Tudjuk és következetesen mondjuk, hogy ízletes halétel csak minőségi halból készíthető. Ezért fontosnak tartjuk, hogy a fogyasztó ne csalatkozzon, s a piaci kínálatban megjelenő külföldről beáramló olcsó, bizonytalan eredetű, sokszor ellenőrizetlen és silány minőségű hal helyett a hazai termelők által termelt jó minőségűt válassza. Ennek érdekében ez évben több médiumra alapozott intenzív PR és reklámkampányt tervezünk. Ezzel egyidejűleg olyan kereskedelmi partnereket keresünk, akiknek velünk egyezően fontos a minőségi magyar termék, ezen belül is a hazai halak állandó piaci jelenléte, s kizárólag azok forgalmazását preferálják. A leendő partnerkapcsolat/okban olyan együttműködés kialakítását tervezzük, melyben egyrészt tagszervezeteink biztosítják a kiváló minőségű magyar haltermékek beszállítását, másrészt partnereink vállalják, hogy általuk kizárólag hazai édesvízi hal kerül kínálatra, s az eladáshelyen feltüntetik a „minőségi magyar hal” emblémát a hozzárendelt információkkal együtt.

Az ágazat vezetői már az elmúlt évben megkezdtek az egyeztetéseket, illetve kezdeményezték az együttműködések kialakítását a nagy üzletláncok képviselőivel. A velük való számunkra maradéktalanul kedvező megállapodások nem jöttek létre. Ennek hiányában, de ettől függetlenül is nagyon fontos, hogy a kiskereskedelemben tudjuk kihelyezni, illetve kihelyeztetni az elmúlt év végén elkészült „Minőségi Magyar Hal” emblémát hordozó plakátot, mely egyben a kínált termék származási helyét is feltünteti. Ezt a plakátot minden kereskedelmi kapcsolatokkal rendelkező tagszervezetünk megkapta, s bízunk benne, hogy kapcsolati körében az elárusító helyeken már ott van. A leírtak alapján bizonyára érzékelhető, hogy a Haltermosz mindent megtesz azért, hogy a magyar termelők belpiaci pozícióját megvédje.

Az ágazati marketing-kommunikációs tevékenység további tervezett elemei is a hazai halak népszerűsítését célozzák. Így idén is megrendezzük a „Halételek Országos Ünnepe” Gasztronómiai Fesztivált, s üzletláncokkal együttműködve értékesítés-ösztönző akciókat, valamint tervezünk három látványhalászathoz kapcsolódó regionális rendezvényt. Az akciókhoz szükséges és nélkülözhetetlen promóciós anyagok (receptkártya, póló, kötény, szalvéta, sapka, stb.) gyártását szintén ez évben is megvalósítjuk. Bízunk benne, hogy az FVM megrendezi a soron következő OMEK-ot, mely ugyancsak jó alkalom a hazai halak népszerűsítésére.

S. V.

Ez is reklám?

A szövetség marketing munkájának is köszönhető, hogy az ország legnagyobb részén ma már ismételtelen szívesen beszélnek a halételekről. Mondhatni, nőtt a halászlé és a rántott hal népszerűsége, ám az is cél, hogy a finom és ízletes magyar halból minél változatosabb halételeket készítsenek. Nem véletlen, hogy több receptkönyv látott már napvilágot a szövetség jóvoltából, s az sem véletlen, hogy a halfőző versenyeken egyre bővül a halételek kategóriái besorolása is. Nem kell mindent bundába csomagolni, hallhatjuk dr. Csizmadia András gasztrofilozófus intelmeit, s tegyük hozzá, igaza van. S az is jó dolog, hogy ma már a média is „felkapta” a hal elkészítésének különböző módjait. Ám ha a példa nem éppen pozitív, akkor az sokat árthat a marketing munkának. A szövetség megpróbál odafigyelni a hallal kapcsolatos hírekre, s ha szükséges, akkor válaszol is a feltett és fel nem tett kérdésekre is. Íme két példa.

Dr. Csoma Antal, a Körösi Halászati Szövetség elnöke, szövetségünk volt elnöke, jelenleg elnökségi tag, a Békés megyei Hírlap egyik cikkére lett figyelmes. Éppen azért, mert a szövetség komoly összegeket fordít a

marketing kommunikációs program megvalósítására, nem csak a magyar halnak jut ki a reklám adta dicsőiségből, hanem az import halnak is. Az viszont eléggé riasztó a magyar fogyasztónak, ha egy olyan cikk és cím jelenik meg az említett lapban, hogy ciános halászlét főztek. Ez a főcím, alatta apró betűvel odabiggyesztették ugyan, hogy a hír nem igaz, de az olvasók többsége ezt már nem biztos, hogy elolvassa. Egy ilyen címmel évek marketing munkája válhat semmissé, hiszen ríogatják a halfogyasztókat. Jól emlékezhetünk még a 2002-es tiszai szennyezésre, amely bizony az érintett körzet halászeit igencsak nehéz helyzetbe hozta. Nem kelle-e egy szakmát senkinek sem lejárattatnia, különösen nem politikai célokra felhasználnia. A cikkből ugyanis kiderül, hogy a megyei Fidesz-szervezet a romániai környezetvédelem fonákosságaira hívja fel az olvasók figyelmét, de ezt ne ilyen formában, s ne a halászok rovására tegyék.

A másik, az előbbinél enyhébb esetre Sztanó János elnök írt egy levelet, mivel a népszerű televíziós sorozatban, a Szomszédokban halászléfőzésre került sor. Íme a levél.

Kedves „Kertész” Úr!

A magyar haltermelők örömmel vették, hogy a karácsonyi ünnepek közeledtével – az elmúlt napokban – Ön is halászléfőzésre adta a fejét. Sajnáljuk azonban, hogy a rosszul megválasztott recept alapján nem sikerült olyan halászlét készítenie, amely a minőségi magyar hal kedvező tulajdonságait megmutatta volna.

Az ismételt kudarc elkerülése érdekében Szövetségünk megajándékozza Önt több olyan szakirodalommal, amelynek segítségével idén Karácsonyra is „világbajnoki” halászlét és egyéb halételt készíthet.

Mint a Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsának elnöke, valamint a Szegedfish Kft. igazgatója, ezennel felkínálom Önnek, hogy amennyiben a stáb tagjai-nak Karácsonyra halászlét készítené, úgy a hozzávaló ízletes halat (gondosan megüstítve, filézve!) Szeged-Fehértőrtől biztosítjuk. Bízunk benne, hogy a minőségi magyar halból készült halászlé rangját közösen visza tudjuk állítani.

Felkínált ajánlatunkra várjuk válaszát, hogy a „pótvízgát” mihamarabb megejthes-sük.

Tisztelettel:

Sztanó János

Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa elnöke, Szegedfish Kft. igazgatója

Megalakult a NACEE

A kelet európai országokban a kilencvenes évek elején végbemenő politikai és gazdasági változások jelentős hatással voltak a halászati kutatásokra, illetve az ilyen kutatásokat végző intézetekre. A volt szocialista országok kutatóintézeteinek állami támogatása drasztikusan lecsökkent, a korábbi aktív kutatási együttműködések a térség országai között gyakorlatilag megszűntek. Bár az utóbbi években konszolidálódni látszik a kelet európai halászati kutatóintézetek helyzete, és némileg élénkültek a kutatóintézetek közötti kapcsolatok a régió belül és EU országok intézményeivel is, a szakadék mégis óriási a nyugat-, illetve kelet-európai térség K+F szférájának helyzetét összehasonlítva. Ezért jelent előrelépést, hogy a HAKI kezdeményezésére megalakult az Akvakultúra Központok Közép-Kelet Európai Hálózata, a NACEE.

Amíg az EU-ban a GDP 1,8 százalékát fordítják kutatás-fejlesztésre, addig ez a szám a kelet-európai térség országaiban jóval 1 százalék alatt marad. Az egy főre eső kutatók száma a kelet-európai régióban kevesebb, mint fele az EU átlagnak. Az Európai Unió célul tűzte, hogy 2010-re a világ vezető tudásközpontú régiójává válik az Európai Kutatási Térség létrehozása révén. Ennek érdekében az EU egyre nagyobb forrásokat fordít kutatástámogatásra. Bár az akvakultúra kutatása nem szerepel az EU kutatási prioritásai között, a környezetbarát akvakultúra rendszerek fejlesztésére, az élelmszerbiztonság és termékminőség növelésére, illetve az állatjólét feltételeinek javítására irányuló kutatások eredményeit nem nélkülözhetik az akvakultúra termelők, ha versenyképesek akarnak maradni a halak és haltermékek egyre nyitottabbá váló piacán.

Sajnos a kelet-európai országok részvétele az EU K+F programjaiban egyelőre igen szerény, annak ellenére, hogy az új tagországok már évek óta a nyugat európai intézetekkel azonos feltételek mellett vehettek részt az EU legtöbb K+F programjában. Vannak ugyanakkor lehetőségek minden kelet-európai ország partnereként való bevonására is. A helyzetet jól illusztrálja az, hogy az akvakultúra kutatások területén legjelentősebb tudományos szaklapban az „Aquaculture”-ben 1991 és 1996 között megjelent cikkeknek csak alig 1 százaléka származott kelet-európai szerzőtől. Az Európai Akvakultúra Társaság (EAS) által 1996 és 2002 között megrendezett tudományos tanácskozások részt vevőinek csupán 4 százaléka érkezett Kelet-Európából. E számok messze nem arányosak a kelet-európai országok intézményeiben meglévő szellemi, illetve tudományos potenciállal, és jelzik a régió kutatóintézményeiben meglévő pénzügyi, infrastrukturális és nyelvtudásbeli problémákat is.

A HAKI nemzetközi kapcsolatainak fejlesztése során kiemelt partnerként kezeli a

kelet-európai országokat, tekintettel a hagyományos kapcsolatokra, a hasonló problémákra és lehetőségekre. Ismerve az intézet széleskörű nemzetközi kapcsolatait, a kelet-európai országok halászati intézményei számítanak is a HAKI-ra abban, hogy segítse a kelet-nyugati kapcsolatok fejlődését a halászati kutatások területén. Tavaly szeptemberben egy Oroszországban megrendezett nemzetközi konferencián a HAKI kezdeményezésére öt kelet európai ország (Belorusszia, Csehország, Magyarország, Oroszország és Ukrajna) kutatóintézete elhatározta egy kutatóintézeti hálózat létrehozását. A Közép-Kelet Európai Akvakultúra Központok Hálózatához (angol rövidítése NACEE) ez év szeptemberéig 13 ország 24 kutatóintézete jelezte csatlakozási szándékát. Az alulról jövő kezdeményezést igen kedvezően fogadták az európai nemzetközi szervezetek, különösen a FAO, amely erőfeszítéseket tesz egy Ázsiában már működő hálózathoz (Akvakultúra Központok Hálózata Ázsiában és a Csendes Óceáni Térségben, NACA) hasonló hálózatok létrehozására Latin Amerikában és Afrikában. A kelet-európai kezdeményezést felkarolta a FAO, amely anyagi támogatást biztosított az új hálózat első

igazgatói tanácskozásának megrendezéséhez. A rendezvényt anyagilag támogatta a FAO Közép és Kelet Európai Regionális Központja, FAO SEUR) és a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium is.

Az Akvakultúra Központok Közép-Kelet Európai Hálózata (NACEE) igazgatóinak első tanácskozására, amely a hálózat hivatalos alakuló ülése is volt, november 22–24 között került sor Szarvason a HAKI-ban. A tanácskozáson 12 ország 21 intézetének igazgatója, illetve képviselője vett részt. Jelen volt a tanácskozáson a FAO Halászati Főosztálya Édesvízi Erőforrások és Akvakultúra Osztályának vezetője Jia Jiansan úr, illetve a FAO budapesti regionális központjának (FAO SEUR) képviselője Maria Kadlecikova asszony is. Kelet Európa meghatározó halászati kutatóintézetei igazgatóinak tanácskozása különleges esemény volt, hiszen ilyen jellegű rendezvényre elő-

ször került sor a régióban. A kutatóintézetek vezetői, illetve képviselői megtárgyalták és elfogadták a hálózat szervezeti felépítésére, működésére vonatkozó javaslatokat, illetve az elkövetkezendő időszak munkaprogramját. A hálózat működésének alapvető célja annak elősegítése, hogy a kelet-európai országok halászati kutatóintézetei az Európai Kutatási Térség szerves részévé váljanak.

A jelenlévők ünnepélyes körülmények között írták alá a hálózat alapító okiratát. A FAO budapesti regionális irodájának vezetője ez alkalommal adott át emlékérmeket dr. Váradi Lászlónak, a HAKI igazgatójának a magyar halászat FAO-s kapcsolatainak fejlesztése érdekében kifejtett tevékenységéért.

A hálózat működését a HAKI koordinálja, amely jelzi, hogy a magyar halászati K+F szféra a kelet-európai halászati kutatások fontos, meghatározó szereplője. A hálózat az elkövetkezendő időszakban egy internetes honlap létrehozását, kutatócseréket, nemzetközi szakmai rendezvényeken való részvételt, illetve közös K+F projektek előkészítését tűzte ki feladatul. Az igazgatók következő tanácskozására jövő év szeptemberében, Oroszországban, Asztrahánban kerül sor, szintén a FAO anyagi támogatásával. A FAO javaslatára a NACEE igazgatók második tanácskozása egy olyan FAO szakértői konzultációval lesz összekötve, amely az akvakultúra helyzetét és tendenciáit elemzi a kelet-európai régióban. Egy, a régió akvakultúráját elemző tanulmány kidolgozására a HAKI-t fogja felkérni a FAO.

V. L.